

Nr 31

Utlåtande i anledning av väckt motion om ökad utbildning för första hjälp vid trafikolyckor.

I den till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionen I: 450 av herr *Isacson* anhålles, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte föreslå, att snabba åtgärder vidtages för att öka utbildningen i första hjälp vid trafikolyckor vid våra skolor och i samband med tagande av körkort samt att obligatorisk utbildning av ambulanspersonal införes.

I motionen anföres att skadeverkningarna av en trafikolycka ofta blir större än nödvändigt därför att de närvarande inte har kunskaper om hur första hjälp skall ges. Därför bör snabba åtgärder vidtagas för att i våra skolor och i samband med undervisning för körkortsprov öka utbildningen i första hjälp vid trafikolyckor. Ävenså bör obligatorisk utbildning av ambulanspersonal införas.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från medicinalstyrelsen samt berett Svenska landstingsförbundet och överstyrelsen för Svenska röda korset tillfälle att inkomma med yttrande.

Medicinalstyrelsen anför:

Styrelsen vitsordar behovet av en ökad utbildning i olycksfallsvård icke minst med hänsyn till trafikolycksfallen.

För att nå största möjliga antal människor bör enligt styrelsens mening samhällets insats i detta hänseende främst förläggas till skolorna. Såsom framgår av statsverkspropositionen för budgetåret 1964/65 pågår emellertid för närvarande — i samband med ett avskaffande av den obligatoriska sjukvårdsutbildningen inom civilförsvaret för 18-åriga kvinnor — en översyn av undervisningen i olycksfallsvård och brandskydd inom skolöverstyrelsen, som jämväl erhållit ett avsevärt ökat anslag för en effektivisering av densamma. Några ytterligare initiativ i förevarande hänseende synes därför för närvarande icke påkallade.

Den i motionen föreslagna undervisningen i olycksfallsvård för körkortsaspiranter har tidigare varit föremål för diskussion i samband med en framställning angående utbildning av ambulanspersonal m. m., som den 6 sept. 1962 avgavs av den på initiativ av svenska kommunalarbetsförbundet och försäkringsföretaget Folksam tillsatta kommittén för utredning av sjuktransportväsendet. Liksom åtskilliga av de remissinstanser, som yttrat sig över nyssnämnda kommittés framställning, är medicinalstyrelsen tveksam huruvida en dylik utbildning bör anordnas; tillgängliga resurser bör enligt styrelsens mening i första hand ägnas skolorna. Frågan torde emellertid

beaktas av bilförarutredningen, vilken 1962 tillkallats av Kungl. Maj:t för att utreda förarutbildningen och därmed sammanhängande spörsmål.

Vad slutligen avser frågan om obligatorisk utbildning av ambulanspersonal är denna på uppdrag av Kungl. Maj:t såsom motionären anför för närvarande föremål för utredning hos medicinalstyrelsen, som tillsatt en särskild delegation för utredningsarbetet. Resultatet av detta torde få avvaktas innan ställning kan tagas till förevarande utbildningsfråga.

Svenska landstingsförbundet hänvisar beträffande ambulanspersonalens utbildning till att medicinalstyrelsen har frågan under utredning och att ytterligare åtgärder därför för närvarande ej bör vidtagas.

Överstyrelsen för Svenska röda korset berör ett i XI. huvudtiteln framlagt förslag beträffande utbildningen i olycksfallsvård i skolorna samt anför:

Överstyrelsen har med stort intresse tagit del av de i propositionen föreslagna effektiviseringsåtgärderna. Överstyrelsen ställer sig tveksam till lämpligheten av att ansvaret för olycksfallsvårdsutbildningen fördelas på tre personer — biologiläraren, gymnastikläraren och fackinstruktören. Av propositionen framgår att föreslagen effektivisering avses ske utan att undervisningstiden ökas. Önskvärt vore att den olycksfallsvårdsutbildning, som skall bedrivas i skolorna jämte undervisningen i hemsjukvård, gjordes till ett särskilt läroämne i varje fall i skolornas avslutningsklasser. Under inga omständigheter bör dock utbildningen i olycksfallsvård göras kortare än tio timmar. Erfarenheter från den i självskyddsutbildningen ingående olycksfallsvårdsdelen visar att denna tid är ett minimum för att ge eleverna elementär kunskap i de viktigaste avsnitten av första hjälp.

Angående *olycksfallsvårdsutbildning i samband med tagande av körkort* delar överstyrelsen motionärens uppfattning att kunskaper beträffande första hjälpatgärder borde vara obligatoriska för erhållande av körkort. Överstyrelsen kan dock icke nu överblicka de praktiska följderna av en bestämmelse härom.

Vad slutligen motionärens önskemål om att *obligatorisk utbildning av ambulanspersonal* införes, synes man böra avvakta den utredning i denna fråga, som uppdragits åt kungl. medicinalstyrelsen. I denna utredning är Röda korset representerat genom sin medicinske rådgivare.

Utskottet

Motionärens förslag syftar dels till ökad utbildning i första hjälp vid trafikolycksfall vid skolorna och i samband med tagande av körkort och dels till obligatorisk utbildning av ambulanspersonal.

Utskottet får beträffande frågan om ökad undervisning på detta område i skolorna framhålla att inom skolöverstyrelsen nu pågår en översyn av undervisningen i bl. a. olycksfallsvård. Styrelsen har erhållit ökat anslag för att effektivisera denna undervisning. Utskottet finner icke skäl att f. n. förorda ytterligare åtgärder med anledning av motionsyrkandet i denna del.

Vad gäller yrkandet att anknyta utbildning i första hjälp till tagande

av körkort vill utskottet endast erinra om att detta spörsmål torde ligga inom det uppdrag som lagts på bilförarutredningen, vilken tillkallats för att utreda förarutbildningen och därmed sammanhängande spörsmål.

Vad beträffar den av motionären föreslagna utbildningen av ambulanspersonal får utskottet hänvisa till att, sedan Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att utreda frågan, inom styrelsen tillsatts en särskild delegation för ändamålet. Som styrelsen framhållit torde resultatet av utredningen böra avvaktas innan ytterligare åtgärder ifrågasätts.

Utskottet anser motionärens önskemål om en ökad och förbättrad utbildning i förevarande ämne värt stort beaktande. Som framgår av det ovan anförda har emellertid spörsmålen uppmärksamrats i olika sammanhang varför något riksdagens initiativ i anledning av motionen icke nu synes påkallat. Utskottet får därför hemställa,

att motion I: 450 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 april 1964

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller, Schött, Sörlin*, Hellebladh*, Eric Gustaf Peterson, Tage Johansson, Wallmark, Wååg*, Hedlund och Kilsmo;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Jacobsson i Sala, Dickson*, Svensson i Kungälv, Hamrin i Kalmar, Nilsson i Bästekille, Haglund, Börjesson i Glömminge, fröken Anderson i Lerum* och fru Forsling.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.